

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 24. novembra 1914.

Št. 60.

Z bojišč.

S SRBSKEGA BOJIŠČA.

Operacije v Srbiji se nadaljujejo.

Dunaj, 20. novembra. (Kor. urad.) Z
južnega bojišča se uradno poroča:

20. november. Posamezni boji trajajo na
celi bojni črti. Napad na utrjeno postojanko
pri Lazarevacu uspešno napreduje. Včeraj
je bilo ujetih 7 častnikov in 660 mož. Na vi-
šinah je neugodno vreme, 1 meter sne-
ga, nižave so preplavljene.

Nova grupacija naših čet?

Budimpešta, 18. novembra. »Az
Est« poroča z južnega bojišča: Naše čete
prodirajo ob Savi nepretrgoma naprej. Srbi
so bili prisiljeni zapustiti svojo prvo obramb-
no črto. Z Donave obstreljujejo srbske po-
stojanke monitorji »Ens« in »Szamos«, dru-
gi monitorji pa podpirajo ob Savi prodira-
joče čete. Položaj monitorjev je zavoljo ne-
varnosti vsled min težaven. Lovilci min ne-
prenehoma odstranjujejo mine.

Naše čete so po zavzetju Valjeva za-
sledovale Srbe sedem kilometrov preko me-
sta. Potem se je odtrgalo, ker so dobile čete
dva dni počitka. Srbska glavna moč je zbe-
žala preko Kolubara proti Arandjelovacu,
kjer so pripravljene postojanke. Druga srbs-
ka kolona beži v neredu po cesti preko
Gornjega Milanovca. Naše čete so zaplenile
velik del srbskega trena južno od Valjeva pri
Misnici. Naše čete porabljajo počitek za
nove grupacije (razpored).

S SEVERNEGA BOJIŠČA.

Razočaranje nad ruskimi neuspehi.

»Lokalanzeiger« poroča iz Ženeve: Še
včeraj so pariški vojaški kritiki, preslepljeni
po petrogradskih brzojavkah, napovedali
eklatantne zmage ruske armade na pruskih
tleh ter govorili o predstojećem splošnem
francoskem napadu na severne in vzhodne
pozicije nemške armade na Francoskem. V
Parizu in Bordeauxu so že tiskali posebne
izdaje listov v pričakovanju poročil iz Pe-
trograda, ki bi naj zmanjšala sijajne uspehe
nemškega orožja. Toda iz Petrograda še do-
sedaj niso dospela ta težko pričakovana po-
ročila. Za to se pariški listi trudijo, da bi v
svojih komentarjih navedli kako tolažilno
podrobnost.

»Giornale d'Italia« priobčuje iz Pariza
dopis italijanskega pisatelja Diega Angelija,
v katerem le-ta zatrjuje, da se Parižani na-
vdušujejo samo za Angleško, ne pa tudi za
Rusijo. Francozi so žrtvovali za Rusijo 20
milijard in so bili prepričani, da bo ruska
armada tekom enega meseca v Berlinu.
Te nade se niso izpolnile, za to je zavlada-
lo na Francoskem splošno razočaranje.

Bitka na vzhodu in zahodu.

Berolin, 20. novembra. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan,
20. novembra dopoldne:

Na zapadnem Flandernskem in sever-
nem Francoskem ni nobenih bistvenih iz-
prememb. Zmehčana, napol zmrzla zemlja
in snežen vihar sta napravljala našim pre-
mikanjem težave. Francoski napad pri Co-
mabres, jugovzhodno od Verduna, je bil
odbit.

Na meji Vzhodne Prusije je položaj ne-
izpremenjen. Vzhodno od Seeplatte so se
Rusi polastili nezasedene poljske utrdbe in
v njej stojećih starih, nepremakljivih topov.

Preko Mlave in Lipnega umikajoči se
deli sovražnika nadaljujejo umikanje. Juž-
no od Plocka je naš napad nadaljeval. V
bojih pri Lodzi okoli in vzhodno Čensto-
hova odločitev še ni padla.

Najvišje vodstvo armade.

BOJI V BELGIJI.

Berolinski listi poročajo posneto po »Ti-
mesu« iz Rotterdamu: Na Flandernskem je
36 ur neprenehoma deževalo. Mnogo nevar-
nosti je, da se bodo morale čete umakniti iz
zakopov. Stori se vse mogoče, da se vojakom
olajša položaj. Jarke podpirajo koli, izko-
pani so jarki za odtokanje vode in v jarke
polagajo slamo in les. Vmes padajo ves čas
granate in šrapneli. O bojih za Ypres pišejo
angleški listi: Ne da se opisati niti verjeti,
da morejo ljudje vzdržati, kar so morali pre-
trpeti Nemci v gozdu pri Ypresu. V bajonet-
nih bojih ni bilo pardona, niti ga ni kdo za-
hteval. Povsod okrog ni videti nobenega ran-
jenca, samo mrtve. Boj za Ypres je bil naj-
ljutejši v tej vojni. In zopet »Times«. Niti
en teden ni pretekel brez izpremembe bojne
črte. Sovražnik je neprestano nadaljeval
ofenzivo; zlasti je delovala njegova artilje-
rija, vendar niso mogli predreti obrambne
črte zaveznikov. Vršili so se infanterijski
naskoki, vedno brez uspeha. Brez ozira na
silne izgube so pošiljali infanterijo vedno iz-
nova proti našim pozicijam. Več kakor en
mesec so obsipali naše pozicije s šrapneli in
granatami, brezuspešno. Nemci upajo, da
bodo omajali in prodrli naše pozicije. Glavni
nemški naskok je bil naperjen na črto Dix-
muiden — Ypres — Armentieres — Bethune.
Vsled izbornosti svoje artiljerije so pri Dix-
muidenu in južno od Ypresa napredovali.
Zahodno od Lilla so si napravili novo napa-
dalno črto ter vzhodno od mesta postavili
težke topove. Ravno tako se jim je posrečilo
pri La Basséeju prodrati tako daleč proti
zahodu, da so mogli topovi doseči Bethune,
ni se jim pa posrečilo doseči prav uspeh.
Zavezniki se niso ganili iz svojih pozicij in
ponekod so strelski jarki oddaljeni samo
par sto metrov drug od drugega.

»Daily Telegraph« poroča iz Beaumonta:
Veliki transporti nemške infanterije v
Belgijo so prenehali in potrjuje se, da odpo-
šiljajo Nemci velike mase kavalerije iz Bel-
gije in s Francoskega. Več sto transportnih
vlakov je baje šlo skozi Liege. Moštvo pravi,
da je odpošiljajo, ker ga na bojišču ne po-
trebujejo več.

O poplavljenju pokrajine pri Nieuportu
poročajo: Poplavljenje je storilo konec sil-
nim bojem za izliv Ysere in za najbližjo pot
v Dunkerque. Pričakovati je bilo tega po-
plavljenja, to je bilo potrebno zaradi Nieu-
porta in Furnesa. Prodiranje preko Ypresa
proti Dunkerquu pa je zahtevalo, da je
ogrožanje nemškega krila s črte Furnes—
Nieuport nemogoče. S stališča Belgijcev se
je smela pokrajina poplaviti samo, če teh
pokrajin sicer niso mogli več držati ali pa
če je bilo pričakovati, da bo poplava uničila
sovražnika. Za Nemce je važno samo, da te
pokrajine za boj ne pridejo več v poštev.

SESTANEK BOLGARSKIH MINISTROV S SRBSKIM MINISTRSKIM PRED- SEDNIKOM.

Sofijski listi javljajo, da se je vršil pred
par dnevi v srbsko-bolgarskem obmejnem
kraju Djuješev važen državniški sestanek,
katerega so se udeležili bolgarski ministri
predsednik Radoslavov, dr. Dinčev, Popov,

Petkov, Žabakalov in Pašev ter srbski mini-
strski predsednik Pašić s svojimi diploma-
tičnimi sodniki. O predmetu konference
listi ne poročajo ničesar. Z oficijelne strani
ni dobiti nikakega potrdila te senzacionalne,
toda zelo neverjetne vesti

GROF TISZA V NEMŠKEM GLAVNEM STANU.

Kakor se oficiozno poroča, se je podal
ogrski ministrski predsednik sinoči čez Be-
rolin v nemški glavni stan. V opetovanih
posvetovanjih našega zunanjega ministra
z obema ministrskima predsednikoma se je
poudarjalo, da je treba obstoječe soglasje
med nemško in avstrijsko vlado poudariti
tudi z ustmenim razgovorom državnikov
obeh držav, kakor postopajo roko v roki
nemški in avstrijski generali, tako naj v
vseh vprašanjih ravnaajo sporazumno tudi
merodajni državniki.

VOJNI DAVEK V RUSIJI.

Rusija je predpisala vojni davek. Obda-
čeni so 1. vsi, katerih letni dohodki prese-
gajo 1000 rubljev; 2. vsi, ki so oproščeni vo-
jaške službe; 3. vsi oni kraji in oni ruski
podaniki, kateri od vojne niso direktno pri-
zadeti morajo prispevati v naturalijah. V
prvi kategoriji znaša davek od 16 rubljev
pri dohodkih 1000 do 1100 rubljev do 15.000
rubljev, pri dohodkih 190.000 do 200.000
rubljev. Od višjih dohodkov je plačati 8 %
vojnega davka. Z druge kategorije je iz-
vzeto Finsko in pa kozaški okraji. V tretjo
kategorijo spada prebivalstvo Turkestana,
kirgiških step, mohamedanci v Kavkazu in
v Zakavkaškem, tatari in kalmuki v Staro-
polu in Astrahanu. Celotna vsota vojnega
davka se ceni na 85 milijonov rubljev.

NEUSPEH PROKLAMACIJE SVETE VOJNE.

Listi trojnega sporazuma poročajo: Za-
stopniki ruskih mohamedancev s Krima,
Kavkaza, z nekdanjega kazanjskega han-
stva in iz srednje Azije so sklenili protest
proti proklamaciji svete vojne ter izjavili,
da hočejo stati verni državljani Rusije. Du-
hovni poglavar indijskih mohamedancev
Aga-han v Koji in predsednik indijske mu-
slimanske lige je poslal v Carigrad izjavo,
v kateri pravi, da je Turčija lahkomišlno
posegla po nevarnem orožju »svete vojne«. Stvar
islama pa ni v nevarnosti, temveč le
stvar Turčije, katero so prerazumni cari-
grajski samodržci privedli na rob propada.
Indijski mohamedanski poglavar proglaš-
a zato, da smatra za sebe in za vse mohame-
dince v Indiji kalifovo proklamacijo za
zmoto, kateri noče slediti.

Samoposebi umevno je seveda, da rav-
najo tako ruski kakor tudi angleški moha-
medanci pod vplivom prizadetih vlad.

Zanimivosti iz vojske.

V ruskem glavnem stanu.

Graški listi poročajo: Vojni poročevalec
lista »Times«, ki je dobil od ruskega veli-
kega glavnega stana dovoljenje, da si sme
ogledati bojišče, je prejel najprej z nekate-
rimi drugimi častnikarji od šefa generalne-
ga štaba natančna navodila, kako da se mo-
ra zadržati, kaj sme poročati in česa ne. Svoj
obisk v glavnem stanu opisuje v zanimivem

poročilu na svoj list, ki je morda v nekaterem oziru spisan preveč rožnato, vendar pa v celoti zasluži našo pozornost.

»V moderni vojski ni romantike,« začneja. Slikoviti prizori, ki so bili prej časnikarju tako dragi, so zanj minuli. Glavni stan kake velike armade med važnimi bitkami si navadno predstavljamo kraj, kjer nepretrgoma dirjajo na konjih adjutanti tja in nazaj, kjer se vsled razburjenja vse trese. Človek si napravi sliko poveljujočega generala, kako se sklanja z napeto pazljivostjo preko zemljevidov na mizi, medtem ko čakajo znotraj njegovih povelj prašni sli in zunaj sopihajoči konji, kroginkrog pa gromijo topovi in klepeče streljanje iz pušk. Toda vse to so podobe iz preteklosti. Vojska je sedaj veliko trgovsko podjetje in vodilni duh se ravnotako ne poda k bojni črti, kakor si ne obleče modrega suknjiča načelnik velike železniške družbe in ne zavzema svojega prostora na lokomotivi.

Tukaj na Ruskem je pod poveljstvom ene edine osebe največja armada, ki se je kdaj sešla na bojišču in ves kompliciran mehanizem te velikanske organizacije ima svoje središče v nekem skritem kraju na poljanah zahodne Rusije. Ljubezniv kraj je to, na katerem se ne vidi veliko o vojni. V gozdiču jagedov in malih smrek je položeno nekaj tirov, ki so v zvezi z glavno črto železniških prog, in tukaj v železniških vozeh živijo mirno in spravno na stotine in več mož, ki tvorijo ruski generalni štab. Nekateri puhajoči avtomobili, ki drviyo semtertja, in četa kakih 100 kozakov so navidezno edino, kar ne spada k navadnemu življenju vasi, ki je najbližnja regularna postaja ob železnici. Več sto kilometrov od te slike miru oddaljeno se razvija velikanska veriga ruske bojne črte, od katere je vsaka točka zvezana s tem vlakom železniških voz po telegrafu. Tukaj, ločeno od bojnega vrvenja in ne da bi kaj vplivalo semintja premikajoče se armadne mase, so možgani vse armade, ki morejo dobiti jasen in prost pregled preko celo vojno gledališče, ki bi ga bližina le otemnjevala.

Na tem tistem kraju dobivajo poročevalci od šefa generalnega štaba navodila, in zabičuje se jim, »da bi nepremišljena beseda ali odkritje kritičnega položaja imelo zanje, tudi če bi se brez namena poročalo, najstrašnejše posledice.« Po daljšem pouku se gospodje predstavijo velikemu knezu, ki ima pod carjem vrhovno povelje. »To je velik mož, visok kakih 6 čevljev in 4 palce in napravlja močen utis vsled svoje priprostosti in ker nima nobene afektiranosti. Z nami je govoril zelo hitro in nam je isto zabičeval kakor njegov namestnik.«

Jedilnica generalnega štaba je v nekem posebnem vozu ruske železnice, ki se je vozil prej na progi med rusko mejo in Petrogradom. »Zdaj so izginila vsa znamenja potovalnega prometa in na stenah povsod visijo vojni zemljevidi in splošna povelja štabova, mize pa, pri katerih so prej med vožnjo jedli potniki, so sedaj trikrat na dan zasedene od častnikov vseh vrst orožja, ki tukaj hitro obedujejo.«

Vojnega poročevalca posebno zanima kolegialno občevanje v glavnem stanu. Trije veliki knezi, ki mu pripadajo, in celo vrhovni poveljnik sam jedo v jedilnem vozu sredi med generali in poročniki in prav nič se ne opaža socialna ali vojniška razlika med njimi. »Jed je navadna, in povelje, ki prepoveduje veliko piti, velja za štabne častnike enako strogo, kakor za kmeta in kočijaža. »Vodka« (žganje), šampanjec in likerji, ki so bili ruskim plemenitašem vedno tako dragi, so popolnoma izginili in veliki knez pri svoji mizi ne dovoljuje nobene močnejše pijače, kakor lahko belo vino.«

Junaški katoliški duhovnik.

Neki dunajski vojni poročevalec piše o svojih utisih z rusko-poljskega bojišča med drugim to-le:

V mali, stari katoliški cerkvi v Prenoslu so klečali stari poljski kmetje in nemški vojaki, globoko zatopljeni v pobožno molitev. Še nikdar v svojem življenju nisem videl ljudi tako pobožno moliti kakor tukaj v tej mali, revni cerkvi prenoselski. Na mrzlem kamenitem tlaku so klečali poljski kmetje, stare žene in sredi med temi dva nemška vojaka trdih potez v obličju in molila sta k istemu Bogu, v drugem jeziku, eno in isto molitev. Iz daljave so gromeli

topovi, na višinah, komaj par metrov oddaljeno, se je vršil krvav boj in v tej mali poljski cerkvi nobeden teh molilcev ni slišal bojnega hruma, bobnenje topov. In za to zatopljenost sem zavodil te revne ljudi. Ti kmetje, na katerih vaški meji je divjal boj, ta vojaka, ki se od tihe molitve podasta morda naravnost v strelne jarke v smrt, ti morejo pozabiti na boj, ne čutijo, kako se trese zrak, ne čutijo smodnikovega dima, ki ga prinaša vzhodni veter, ne slišijo šklepetati šip v oknih. Ti revni, k tlom tlačeni kmet-Poljak, ti niti ne slutiš, kako bogat da si!

V tem revnem gnezdu je cerkev edina reč, ki napravlja prijazen, dober utis. Tako je povsod. Naj bo vsa vas zapuščena, v katoliški cerkvi sem povsod našel vse v redu, hiša božja je oskrbovana in župnik ni zapustil svoje župnije. Tako je bilo že v Vzhodni Prusiji, kjer je bil včas, žal da prepogostokrat, katoliški duhovnik edini, ki je vzdržal do zadnje minute in še dalje sredi med revnim ljudstvom, in če so tudi vsi drugi javni funkcionarji zapustili svoja mesta, katoliški duhovnik je ostal tam, naj se je zgodilo, kar se je moralo. Zadržanje katoliške duhovščine bo za dolgo časa sijajen zgled požrtvovalnega izpolnjevanja svoje dolžnosti. Katoliška Cerkev sme biti na svoje služabnike v Vzhodni Prusiji ponosna!

Življenje v strelnih jarkih.

Milanski »Corriere della sera« priobčuje sledečo zanimivo sličico o življenju v strelskih jarkih na francoskem bojišču: Neki častnik piše, da so njegovi vojaki napravili v okopih kopel z vsem modernim komfortom. Vsa stotnija ima vsako jutro topel tuš. Vsi generali so prišli občudovati naš komfort — pravi stotnik. Imamo tudi brivnico; gradi se varietetno gledališče; eden naših je namreč artist in prireja predstave z dresiranim psom. Divjačina, ki tupatam zaide med obojestranske strelske črte, povzroča večkrat zelo smešne pripetljaje. Na zajca, ki je pritekkel od nekod, se je začelo streljati od obeh strani. Zajec je padel in nastati bi bil moral boj zanj; toda iz nemških strelskih jarkov so začeli klicati: »Tobak, tobak!« Streljanje je ponehalo. Eden naših je stopil po zajca in položil na njegovo mesto omot tobaka, po katerega je prišel neki Nемец popolnoma brezskrbno in mirno. Trenutek pozneje pa že nihče več ni smel pokazati glave izza roba strelskega jarka. Marsikaterikrat se za preganjanje dolgega časa prirejajo tekmovalna streljanja. Francoz dvigne na puški čepico in iz sovražnih jarkov prihajajo potem redno strelji. Če krogla zadene čepico, naznanjajo to Francozi Nemcem mahajoč z lopato ali sekiro. Da se obvarujejo nočnih napadov, potrošajo vojaki tla s praznimi konzervnimi škatljicami, ki ropotajo, če se zadene vanje. Marsikaterikrat se zateče tudi ponoči kak zajec med strelske jarke in tedaj se začne živahno obstreljevati — njegova senca.

Iz vojne kronike.

V neko bolnišnico v Kijevu na Ruskem so med drugimi ranjenci pripeljali tudi nekega ranjenega kozaka. Pri previjanju rane se je izkazalo, da je ta kozak — ženska. Izjavila je, da je soproga mladega ruskega častnika. Ko je bila proglašena mobilizacija, se je zglasila tudi ona in je bila faktično uvrščena v deseti kozaški polk. O priliki nekega hudega boja je dvignila nekega težko ranjenega pešca k sebi na konja, da odjaše z njim do ambulance, a je bila pri tem poslu sama ranjena.

V nekem berolinskem kinematografu so kazali razne slike z bojišča, med drugimi tudi poveljnika glasovitega nemškega podmorskega čolna »U 9« z njegovim moštvom, ki je potopil tri angleške oklopne križarke. Za tem se je pojavila na platnu slika: »Veselo kosilo na bojišču«. Bili so to sami domobranci, ki so veselo sedeli v okopih in kosili. Eni so živili meso, drugi so čivje itd. Kar se začuje nenadoma glas matere in hčerke: Mama glej! Poglej očeta, poglej ga, kako se smeje!

Doživljaji »lumpija« na bojišču.

Je to majhen, bel »foksterrier« z velikim črnim »monoklom«, last avstrijskega častnika na bojišču, in nosi lepo ime »lumpi«. V spremstvu svojega gospodarja se je

»lumpi« udeležil že 19 večjih in manjših bojev in je vsikdar zdrav odnesel pete. V nekem vojnopoštnem pismu svoji materi omenja častnik tudi »lumpija«. Streljanju je privajen že od vojaških vaj, ali ko so prvič prileteli ruski strelji sem čez, je postal »lumpi« nervozen. Povsod bi hotel biti obenem ter razkopavati, kaj se je neki genilo za nami v brazdah na njivah, kajti, kamor je priletela kroglica, se dviga majhen oblak prahu. »Lumpi« je razkopaval, kajti posebno se zakaja na zalučano kamenje. Belega po barvi »lumpija« pač nismo mogli več imenovati, vendar je bil še vedno objekt za ciljanje našim »prijateljem«. Sedaj pa je nekdo iz moštva odpomogel temu nedostatku, prikrojivši mu nekak futeral iz nekega sivega ruskega plašča. Da, zaradi »lumpija« so žrtvovali celo košček čokolade, da so iz nje napravili barvo, s katero so pobarvali glavo in noge našega zvestega spremljevalca. Škoda le za lepi črni monokel, toda »lumpi« je sedaj za gospode Ruse povsem neviden. Čemur pa se čudim, je, da »lumpi« ni še prišel v vojno ujetništvo. Nedavno smo ga pogrešali ves dan.

Človekoljubnost na bojišču.

Neki angleški vojak, ki se nahaja sedaj v Newcastlu v bolnišnici, je med drugim pripovedoval tudi sledeče dogodke, ki pričajo, da se tudi v sedanjih strašnih vojnih dogajajo lepi zgledi človekoljubnosti. Vojak je pripovedoval: Ure in ure sem ležal ob reki Aisne težko ranjen. Tu pride k meni nemški vojak in mi poveže rane kljub strašnemu ognju. Ko je končal svoje delo, hotel se je oddaljiti, a v istem hipu ga je pogodila sovražna krogla in zgrudil se je mrtev poleg mene... — Korporal Auston je istotako ležal ranjen na bojišču. Blizu njega je bil neki mladenič od polka Northamshire. Preko njega se je nagnil nemški infanterist, da ga napoji. Miril ga je in tolažil. Ranjenca je popadel delirium in je pričel neprestano klicati: Majka moja, ali si ti tu? O majka, mila majka moja... Nемец ga je razumel. Nežno ga je pogladil po čelu, nežneje kakor bi znala to mati... Prišla je smrt in ko je duša junaka splavala v nebeske višave, je videl, kako so nemškemu vojaku kapljale solze raz obraz.

Dnevne novice in dopisi.

Novo vojaško odlikovanje. Cesar je ustanovil dva nova razreda vojaškega zasluznega križa, tako da bo ta imel v bodoče tri razrede. Kot prvi je dobil novo odlikovanje, in sicer vojaški zaslužni križ I. razreda z vojno dekoracijo zelenega venca fcm. Potiorek za svoje zmage na Srbskem. Vojni zaslužni križ I. razreda je v činu enakopraven velikemu križu Leopoldovega reda ter je najvišje vojno odlikovanje.

Poveljnik 3. armadnega zbora odlikovan. Poveljnik 3. graškega armadnega zbora, general infanterije Emil Colerus pl. Geldern, je odlikovan z redom železne krone I. razreda z vojno dekoracijo. Povodom najvišjega priznanja hrabrosti in uspešnosti, s katero vodi general Colerus izročene mu čete, je graško vojaško poveljništvo odredilo, da razobesijo vse vojaške oblasti v graškem teritoriju zastave.

Prevoz ranjencev. Ponoči od torca, dne 17. t. m., na sredo je došlo v Celovec s posebnim vlakom preko Št. Vida ob Glini s severnega bojišča 260 ranjencev. Dne 20. t. m. je došlo s severnega bojišča 115 ranjencev.

Samoumer? Oficijala pri računskem oddelku finačnega ravnateljstva v Celovcu g. Jožefa Ziponig pogrešajo od 16. t. m. Dne 17. t. m. so na bregu Vrbskega jezera pri Krivi vrbi našli njegov klobuk, palico in svrtnik z denarnico. Že dalje časa je bil zamišljen in se je čudno obnašal. Sodijo, da se mu je omračil um.

Dr. Stajko še čil poveljuje svoji stotniji, kakor nam poroča z bojišča g. Ivan Žgur, bivši predsednik »Danice«, ki je tu-

di še zdrav in neranjen, čeravno so ga granate že v bližini iskale.

Naše vojne izgube. Seznam izgub št. 1. do 50. vsebuje imena 6624 častnikov in 123 tisoč 620 moštva. Skupna izguba v prvih 50 seznamih iznaša torej 130.244 mož.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil rezervni četovodja 87. pešpolka Vincenc Dimc iz Šmartna v Rožni dolini pri Celju. Pogrešali so ga od 26. avgusta. Ranjen je bil v nogi, in sedaj se je zglasil iz ruskega ujetništva; svojim staršem poroča, da so mu odrezali eno nogo, da še ni zdrav, čeravno je že v osmi bolnišnici in je bil že tretji-krat operiran in da ima slabo hrano. Pisal je domov prej že eno pismo, ki ga pa njegovi domači niso prejeli.

Izpred divizijskega sodišča v Gradcu. Iz Gradca se nam poroča, da je bil brez obravnave izpuščen gospod kaplan Vinko Razgoršek, katerega nedolžnost se je popolnoma izkazala. Naknadno se nam poroča, da je iz preiskovalnega zapora v Gradcu izpuščen tudi gospod Janez Šnedic, župnik v Vetrinju.

Rentna hranilnica pri poštno-hranilniškem uradu. 12. novembra. Poštno - hranilniški urad je z veljavnostjo od dne 12. novembra t. l. ustanovil novo zelo važno napravo za najširše kroge prebivalstva. Naprava obstoji v tem, da pridobijo lahko hranitelji iz svojih prihrankov državne papirje v deležih po eno, dve in tri četrtinke najmanjšega posameznega kosa, torej deleže po 25, 50 in 75 K nominale in da od dneva nakupa tudi na te deleže uživajo odpadajoče kuponske obresti. O rentnih deležih izdaja poštno-hranilniški urad posebne rentne knjižice in otvori vsakemu imejitelju takšne knjižice poseben konto. Vse izvedbe, kupi in prodaja, shranjevanje in uprava je brezplačna. Nova naprava je posebno važna za nakup vojnega posojila. S tem je vsakemu omogočeno, da podpiše tudi dele najmanjših appointov vojnega posojila. Ako ima vlagatelj samo 24 in pol kron vložnih, lahko podpiše nominale 25 K vojnega posojila in mu je dovoljeno pridobiti pozneje novih deležev razmeroma po svojih prihrankih. Tako ima tudi najmanjši hranitelj priliko, da udeležiti svoje patriotično sodelovanje pri visokih ciljih vojnega posojila in da pripomore k nadobavljanju vojnih sredstev v prid in hasek domovine. Nova naprava poštne hranilnice je posebno pripravna, da zadovolji patriotična čuvstva malih hraniteljev, ki bi se radi udeležili vojnega posojila. Poštno-hranilniški urad je ukrenil, da je pristop zelo enostaven. Najmanjši del voposojilniških obligacij se glasi na 100 K in velja 97 K 50 vin. Kdor ima torej naloženih v svoji poštno-hranilniški knjižici 25 K ali natančneje 24 in pol kron, lahko kupi četrtinko takšne obligacije s tem, da pošlje svoje knjižico poštni hranilnici in zahteva, da zanj kupi ta delež. Kakor hitro zadoščajo novi njegovi prihranki za nakup drugega deleža, ga lahko pridobi po isti poti in tako tretjega itd., dokler ni pridobil cele obligacije v nominalu 100 K. Pri tem si je zagotovil že višje obrestovanje vojnega posojila kakoj pri pridobitvi prvega dela in ne šele potem, ko ima v rokah celo obligacijo. Kdor torej podpiše četrtinko, ima v rokah celo obligacijo. Kdor torej podpiše četrtinski delež, dobi 25 K, ki se mu sedaj obrestujejo po 5 in pol odstotka in ne po 3 odstotke, kakor prej v hranilniški knjižici in poštno-hranilniški urad mu nakaže vselej zapadle obresti brezplačno. V potrdilo dobi od poštno-hranilniškega urada rentno knjižico, v katero so vpisani deleži. Vse drugo, hrambo in upravo papirjev itd. oskrbuje poštna hranilnica popolnoma brezplačno. Ako hranitelj kdaj potrebuje svoje prihranke in hoče, da se mu denar izplača, tedaj svoje deleže lahko vedno zopet proda potom poštne hranilnice, ki mu odpošlje brezplačno njih protivrednost. Enostavnost in udobnost te naprave je brez primere in ni samo želeti, ampak gotovo pričakovati, da se je bodo poslužili tisoči, ki bi sicer lahko bili izključeni od vojnega posojila.

Trd denar in mali bankovci. Zdi se, da je v zadnjem času veliko manj trdega denarja v prometu, piše praška »Union«. Kljub temu da varnost drobiža — k temu spada poleg nikelnastega denarja tudi kronski, dvekranski in petkranski denar — ni prav nič večja ali teoretično celo manjša, kakor bankovci (papirnat denar), pri katerih je po-

leg državnega jamstva še jamstvo velike državne banke, si skušajo ljudje na vse moč goče načine pridobiti krone, da bi jih — skrili. V neki podružnici avstro - ogrske banke je pogosto prihajal neki trgovec z nujno zahtevo po srebrnem denarju, ki da ga potrebuje za izplačevanje uslužbencem itd. Na ta način je spravil skupaj kakih 50 tisoč kron v srebru in je ta zaklad zakopal. Mesto so pa morali pozneje zapustiti in zaklad je bil izgubljen. Bankovci v denarnici bi bili pač bolj varni. Trd denar hodi razmeroma le počasi nazaj k bankam, kar velja zlasti o nikelnastem denarju. Željam vojaške uprave je ustregla avstro - ogrska banka z izdajo bankovcev po 2 kroni. Čisto pripravljena je tudi, kakor se sliši, tudi eventualna izdaja bankovcev po 1 krono, pa te se bo poslužila le, če se pojavi potreba in želja po kakem drobnem denarju, ki je zaenkrat še ni.

Pismo iz Sibirije. Slovenski fant, doma iz Bilčovsa, piše iz ruskega ujetništva svojemu očetu: »Ker nam je bilo dovoljeno, pisati pisma, Vam, ljubi oče, poročam, da sem sicer v ruskem ujetništvu, da se Vam pa za moje zdravje ali celo za moje življenje ni treba prav nič bati. Dobivamo veliko hrane in se lepo ravna z nami. Sploh je življenje v Sibiriji veliko boljše, kakor se pri nas misli. Upam, da ste zdravi in Vas bom mogel kmalu zopet pozdraviti. Če mi boste pisali, tako prilepite priloženi listek na ovoj. To je namreč moj naslov. Rad bi dobil od Vas in od bratov par vrstic.« — Pismo, datirano od 12. oktobra, je napisano v nemškem jeziku in od druge roke, podpisal se je pa fant sam, naslov nanj pa je ruski, in sicer v Abinsk.

Posnemanja vredno! V mestni občini Smichov (Praga) na Češkem so ravnokar upeljali v prid revnemu prebivalstvu prodajo krompirja trikrat v tednu v popoldanskih urah. Oddaja se samo množina med 50 do 200 kg po ceni 10 vinarjev za kilogram. Kupnina se mora takoj izplačati in kupljeni krompir v lastni vreči ali posodi odnesti. Preprodajalcem se seveda nič ne oddaja.

Japonci v Rusiji. Milanski »Secolo« javlja, da na pruski meji niso samo japonski topničarji, ampak tudi japonska infanterija.

Za prihodnji post ne bo slanikov? Angleška vlada je izdala prepoved, vsled katere se ne bodo smeli izvažati prekajeni in osoljeni slaniki. V mestu Yarmouth je radi tega veliko ogorčenje, zlasti, ker je le-to po sedanji vojski že bilo hudo prizadeto. Pričakuje se zavoljotega za zimo velika beda in zato se upa, da se prepoved o izvozu slanikov zopet razveljavi.

Hodiše. Izgubil se je pred tremi meseci 50 let stari Jakob Scherling, kateri je močne postave, okorne hoje in slaboumen, zna pa svoje ime pisati. Kdor ve kaj o njem, blagovoli sporočiti župnemu uradu v Hodišah.

Železna Kapla. (Smrt.) Družino Haderlap, organista v Železni Kapli, je zadela huda nesreča. Neizprosna smrt je odtrgala spoštovani družini edinega sina Jožefa v cvetju svoje dobe. Znan je bil vsem zaradi svoje spretnosti na orglah. Ni bil sicer trdnega zdravja, toda povod za smrt mu je bilo gasilno delo pri požaru Gobančeve kmetije; tedaj se je prehladil in od tedaj je vidno hiral, dokler ni preminul. Naj počiva v miru!

Najnovejša poročila.

NA JUŽNEM BOJIŠČU.

Dunaj, 22. novembra. Z južnega bojišča se uradno javlja dne 22. novembra. Močne naše čete so že prekorabile Kolubaro, vendar se nasprotnik na mnogih dobro utrjenih točkah še upira. Naše prodiranje ovirajo, a ne ustavijo, razmočena tla in poplave ob reki, v gorovju pa meter visok sneg. Naši poizvedovalni oddelki so ujeli v zadnjih dveh dnevih zopet 2440 Srbov. Skupno število v bojih od 6. novembra do danes ujetih Srbov znaša 13.000.

SRBI BEŽE V KRAGUJEVAC. — **SRBSKA VLADA PREMEŠČENA V SKOPLJE.**

London. (Kor. urad.) »Dailly Chronicle« poročajo: Močan pritisk avstro-ogrskih čet je prisilil Srbe, da so se umaknili v Kragujevac in da se je premestila srbska vlada v Skoplje.

KRAGUJEVAC IZPRAZNJEN.

Dopisnik »Pester Lloyd« poroča iz Sofije, da so Srbi že popolnoma izpraznili Kragujevac.

MAJOR TANKOSIĆ ŽIVI?

Dunajski »Zeit« poroča neki dopisnik iz Sofije, da leži srbski major Tankosić, ki je nahujskal Principa in tovariše na umor prestolonaslednika, ranjen v Nišu.

FRANCOSKI TOPNIČARJI ZA SRBIJO?

Dunajski listi priobčujejo pismo nekega potnika, ki pravi: Slučajno sem bil priča, ko so se iz Soluna pripeljali v Niš francoski topničarji s težkimi ladijskimi topovi. Iz Niša so se odpeljali v Kragujevac.

BOJI NA RUSKO-POLJSKEM.

Berolin, 21. novembra. Operacije na vzhodu se dalje razvijajo.

Iz Vzhodne Prusije ni nič novega poročati.

Zasledovanje preko Mlawe in pri Plocku nazaj vrženega sovražnika se je nadaljevalo.

Pri Lodzu so naši napadi napredovali. Vzhodno od Čenstohowa so se naše čete borile ramo ob ramo s četami naših zaveznikov in so pridobile tal.

BOJ ZA ZMAGO NA POLJSKEM.

Berolin, 22. novembra. Na Poljskem se še bore za zmago. Borba južno od Plocka v okraju Lodza in pri Čenstohowu traja dalje.

AVSTRIJSKO POROČILO O BOJIH Z RUSI.

Dunaj, 21. novembra. Uradno se razglašča: Napad zaveznikov na ruske glavne moči na Rusko-Poljskem na celi črti napreduje. V bojih severozahodno od Čenstohowa sta se udala dva sovražna bataljona.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Dunaj, 22. novembra. Uradno se razglašča 2. novembra opoldne: Zavezniki nadaljujejo svoj napad na Rusko-Poljskem energično in uspešno.

Naše južno bojno krilo je doseglo Szepiawo. Posamezni sovražnikovi protinapadi so bili odbiti.

Doslej so naše čete ujele nad 15.000 Rusov. Odločitve še ni. Tudi zahodno od Dunajca in v Karpatih se vrše večji boji.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

NAPAD NA ZEPPELINOVE DELAVNICE.

V Friedrichshasen sta 21. t. m. priplula dva francoska aeroplana, ki sta metala bombe na delavnico, kjer izdelujejo Zeppelinove zrakoplove. Škode nista napravila nobene. En letalec je bil izstreljen iz zraka, drugi je pa baje ušel ter na poletu enega moža ubil in več oseb ranil.

BOJI NA ZAHODU.

Berolin, 21. novembra. (Uradno.) Na zahodnem bojišču je položaj v bistvu neizpremenjen. Skoro pred vso fronto sovražnikovo artiljerija razvija živahno delovanje.

Berolin, 22. novembra. (Uradno.) Na zahodnem bojišču je položaj nespremenjen.

REIMS SE VNOVIČ OBSTRELJUJE.

Dunaj. Nemci mesto Reims vnovič silovito obstreljujejo.

TURČIJA V VOJSKI.

Turško poročilo o bojih z Rusi. — Angleške izgube.

Carigrad, 23. novembra. »Agence Ottomane« objavlja naslednje poročilo turškega glavnega stana: Turške čete, ki prodirajo proti Batumu, so vrgle Ruse popolnoma čez reko Čoroh. To ozemlje je sedaj od Turkov vojaško zasedeno. Turške čete so došle do Artwina in ga zasedle.

Po došlih vesteh o boju pri Šat el Arabu je dognano, da so imeli Angleži v tej bitki 750 mrtvih in okoli 1000 ranjencev.

Turki prodrli do Sueškega prekopa.

Carigrad, 23. novembra. Turški glavni stan poroča: Turške čete so došle do sueškega prekopa. Pri Kantari (45 km južno od Port Saida tik ob sueškem prekopu) je došlo do boja, v katerem so bili Angleži, ki so imeli težke izgube, poraženi in so pobegnili.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Carigrad, 23. novembra. »Agence Ottomane« objavlja naslednji komuniké turškega glavnega stana: Z božjo pomočjo so turške čete dosegle sueški prekop. V boju, ki se je vršil med Soatazo in Certebe okoli 30 km vzhodno od sueškega prekopa, je bilo več častnikov in veliko vojakov ubitih. Turki so ujeli veliko Angležev, ki se v nerednem begu umikajo.

Darovi,

poslani »Slovenskemu komiteju v Celovcu«.

Župni urad Št. Rupert pri Velikovcu, darovanje župljanov 5 K 80 vin.; Janez Wieser, prošt v Podkrnosu, 100 K; župnijski urad Šmartin na Dholici: zbirko 20 K 60 v., cerkveno darovanje 46 K 93 vin., skupaj 67 kron 53 vin.; zbirka občine Vernberg: Izobraževalno društvo »Sloga« v Podravljah 5 K; Urban Heber, Urš. Galob, Mar. Gabriel po 2 K; Ig. Straus, Tom. Oraš po 1 K; Martin Šuster, Martin Kuhler po 40 vin.; Ana Čajnik 60 vin., vsi v Dolah; Hranilnica in posojilnica v Velikovcu namesto venca na grob † Fr. Reša v Pliberku 15 K; Vinko Jank, organist, Št. Pavel na Zili, 1 K 20 vin.; Ivan Hojnik, župnik na Koprivnici, 10 K; župni urad Loče pri Beljaku 32 K 50 vin.; dar Mohorjanov na Ojstrici 4 K; po g. župniku Stefanu Bayer v Grabštanju Ana Vedernik 1 K in »štirje znanci« 4 K; zbirka g. župnika dr. J. Arnejca v Žrelcu: Dr. J. Arnejc od plače za september in oktober po 9 K, skupaj 18 K, Meško Lovrenc 50 vin., Breznikar Jan. 40 v., Božič Fr. 1 K, Preliber Ožb. 1 K, Rebernik Miha 5 K, Rebernik Jožef 1 K, Riepan Katar. 1 K, Spindig Blaž 2 K, Spitz Miha 3 K, Švikaršič M. 1 K 80 vin., neimenovan 2 K, skupaj 36 K 70 vin.; župni urad Šmarjeta pri Telenbergu 4 K; Roza Butej, Podkrnos, 10 kron; Val. Weiss, župnik v Žitarivasi, kot dar Mohorjanov v Žitarivasi in Rebrci 10 K; Rok Tojnko, administrator, za župni urad Sveče v Rožu, 15 K; po preč. g. Mat. Randlu, proštu v Dobrlivasi: Župnijski urad Št. Lišp pri Soneku: darovanje Šentlipšanonov pri Sv. Rozaliji 42 K 90 vin., darovanje Marijine družbe v Št. Lipšu 32 K, župnijski urad Galicija, darovanje v Galiciji dne 6. septembra 19 K 66 vin., Vedenik Jos. v Dobrlivasi 2 K, Smesic Jak. 10 vin., skupaj 96 K 66 vin.; zbirka g. kaplana Franca Krašne v Dobrlivasi: Davorin Vastl 5 K, Marija Sumnič 2 K, Karol Tacol 1 K 14 vin., Albin Novak, Maks Lipnik, Peter Pižovnik, Tomaž Zdovec po 1 K, Anton Podgornik 50 vin., Mar. Cehner 30 v.; Mar. Rigl 1 K 20 vin., skupaj 14 K 14 vin.; Ulrik Čerk, posestnik na Djekšah, 1 K; č. g.

župnik Matej Ražun, darove župljanov 50 K (4. zbirka); vlč. g. Franc Muhl, dekan na Žihpolju, 5 K in darove Mohorjanov na Žihpolju 15 K; Ivan Nagel, župnik na Obirskem, dar Mohorjanov na Obirskem 12 K; po župniku g. Karolu Hrabra Mohorjani iz Šmarjete 6 K in Mohorjani v Apačah 4 K.

Književnost.

Weckruf der Zeit. Tako je naslov knjigi, ki jo je spisal p. Mihael Gatterer S. J., profesor na celovski bogoslovni. Knjiga vsebuje 20 vojnih nagovorov in bo gospodom duhovnikom lep pripomoček. Knjiga obsega 53 strani in je izšla v založbi Felicijana Rauch (L. Pustet) v Inomostu.

Zemljevid za srednjo Evropo. Tvrdba Oton Dietrich v Lipskem je izdala Opitzevo »Verkehrskarte von Mitteleuropa« in »Verkehrskarte von Österreich-Ungarn«. Marsikdo nas je že vprašal, kakšen zemljevid da si kupi, da more zasledovati dogodke na bojiščih. Kdor si ne mara kupiti za vsako bojišče poseben zemljevid, mu priporoča-

mo Opitzev prometni zemljevid srednje Evrope s krajevnim registrom, s pomočjo katerega najde lahko takoj vse važnejše kraje. Zemljevid stane 1 marko 50 fenigov, s krajevnim seznamom pa 2 marki.

Loterijske številke:

Trst, 18. novembra: 66. 24. 33. 41. 77.

Dunaj, 21. novembra: 24. 50. 77. 65. 1.

Ali ste že pridobili „Miru“
-- novega naročnika? --

Zakaj?

ne pišete takoj po krasni cenik in najnovejše vzorce, kateri se določijo vsakemu zastoj in poštne prosto iz

Prve gorenjske razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 162

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se v ljudo priporoča vsem velicenenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davak
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 % naprej.